Casuïstiek in de inwendige geneeskunde: medische vignetten

Casuïstiek in de inwendige geneeskunde: medische vignetten

dr. P.H.Th.J. Slee

Bohn
Stafleu
van Loghum

Houten 2008

© Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Uitgeverij 2008

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of opnamen, hetzij op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j^o het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Samensteller(s) en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een betrouwbare uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor drukfouten en andere onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

ISBN 978 90 313 5228 9

NUR 870/878

Ontwerp omslag en binnenwerk: Boekhorst Design, Culemborg

Bohn Stafleu van Loghum

Het Spoor 2

Postbus 246

3990 GA Houten

www.bsl.nl

Inhoud

Classificatie van casussen	7
Inleiding	9
Casussen 1 tot en met 100	11
Normaalwaarden	233
Verantwoording	235
Register	237

Classificatie van casussen

Indeling naar onderwerp, aandachtsgebied of specialisme

De cijfers verwijzen naar desbetreffende casus.

Algemeen: 2, 7, 23, 29, 35, 42, 53, 85

Diabetes mellitus: 11, 22, 28, 40, 51, 62, 69, 76, 83, 90

Endocrinologie: 1, 8, 15, 21, 27, 39, 50, 57, 61, 68, 75, 82, 89, 96

Importziekten: 4, 12, 18, 24, 31, 36, 43, 47, 65, 72, 79, 93, 98

Infectieziekten: 54, 77, 84, 92, 97

Lipiden- en lipoproteïnestoornissen: 10, 16, 52, 91, 100

Maag-, darm- en leverziekten: 3, 30, 41, 58, 64, 70, 78

Metabole ziekten: 9, 17, 46, 63, 71

Oncologie: 5, 13, 19, 25, 32, 37, 44, 48, 55, 59, 66, 73, 80, 87, 94, 99

Oogafwijkingen: 10, 17, 78, 91, 100

Reumatologie: 6, 14, 20, 26, 33, 38, 49, 56, 60, 67, 74, 81, 88, 95

Vitamineaandoeningen: 34, 45, 86

Inleiding

De geneeskunde ontwikkelde zich eerst op het gebied van anamnese en lichamelijk onderzoek, later volgden laboratoriumonderzoek (van lichaamsstoffen als urine, bloed en weefsel) en beeldvorming. Urineonderzoek leidde aanvankelijk tot een diagnose door het kijken naar urine door ‘piskijkers’.

Evenzo kon het bekijken van het afgetapte bloed bij aderlatingen tot een diagnose leiden.

In deze tijd van hoogontwikkelde technologische kennis lijkt de kunst van het luisteren naar en bevragen van de patiënt, het onderzoeken van de patiënt door middel van kijken (‘spot diagnosis’) op de achtergrond te raken. Eén van de gedachten achter de uitgave van dit boek is aandacht te vragen voor deze vaardigheid. Het vinden van de diagnose op basis van een goede anamnese en zorgvuldig lichamelijk onderzoek verdient immers nog steeds de grootste aandacht. Wezenlijk daarbij zijn bijvoorbeeld het onderzoek van de huid, nagels, slijmvliezen, ogen en genitalia. Anders dan leken en soms ook collegae denken, zijn de anamnese en het lichamelijk onderzoek van het grootste belang voor het vinden van de diagnose. Daarna kwamen en komen het laboratoriumonderzoek en beeldvormende onderzoek, ter bevestiging of verwerping van differentiële diagnosen.

De eerste ontwikkelingen in de geneeskunde zijn vooral tot stand gekomen door verwondering: een medisch onderlegd persoon kwam iets nieuws tegen wat hij nooit eerder had gezien of gelezen. ‘Iets nieuws’ ontdekken kan ons ook overkomen. Dat een verschijnsel nog niet bekend is, komt echter nog maar weinig voor. Toch moeten vooral degenen die een eerste contact met een patiënt hebben zich blijven verwonderen, om ongebruikelijke, onbekende verschijnselen niet over het hoofd te zien. Een aantal zeldzame aandoeningen komt aan de orde in dit boek. De belangrijkste reden om deze aandoeningen hier te belichten, is dat het opmerken van afwijkingen en in tweede instantie het herkennen van een aandoening met anamnese en lichamelijk onderzoek begint. Als iets ongebruikelijks niet als zodanig wordt opgemerkt, kan de aandoening niet herkend worden. Hoe vaak wordt een patiënt slechts één keer aan een uitgebreidere anamnese en lichamelijk onderzoek onderworpen, waarna het autonome pad van onderzoeken op basis van een eventueel incomplete anamnese en onderzoek gevolgd dreigt te worden?

De foto’s in dit boek zijn van patiënten in verschillende ziekenhuizen: Mlambe Hospital (Lunzu, Malawi), St. Jozef Ziekenhuis (Gouda) en het St. Antonius Ziekenhuis (Nieuwegein). De casuïstiek wordt in een willekeurige volgorde gepresenteerd, zoals gebruikelijk in de dagelijkse praktijk. Dankzij het onderwerpsregister is het ook mogelijk het boek systematisch op onderwerp, aandachtsgebied of specialisme te gebruiken.

Hoewel ik aanvankelijk zelf veel foto’s van patiënten heb gemaakt, zou dit boek niet tot stand zijn gekomen zonder de hulp van collegae die met foto’s en/of adviezen hebben geholpen. Ik wil dan ook de volgende collegae bedanken: dr. P.C. de Jong, dr. I.A. Eland, dr. H.C.M. Haanen, dr. H.L. Tjong, dr. H.H. Vincent, prof. drs. J.H.P. Wilson en dr. J.W.F. Elte, internisten, drs. M. Agterof en drs. G.D. te Raa, AIOS, drs. M. Geurts en dr. E.J. ter Borg, reumatologen, drs. P.H.G.M. Stadhouders, maag-, darm- en leverarts, dr. J.H.G.M. Bistervels, oogarts, dr. B.M.I. de Jongh en dr. M. Tersmette, medisch microbiologen, dr. R.I.F. van der Waal, dermatoloog, dr. J.J. Mager, longarts, drs. H. Hacking, revali-

datiearts, dr. H.D.W.M. van der Pavoordt, chirurg en drs. D.S.J. van Bommel-Slee, kinderarts.
Verder wil ik de medewerkers van de audiovisuele dienst van het St. Jozef Ziekenhuis in Gouda en
het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein danken voor hun inzet bij het fotografisch werk.
Ondanks alle adviezen ben ik volledig verantwoordelijk voor de inhoud van dit boek.

P.H.Th.J. Slee

Nieuwegein/Gouda/Almelo, februari 2008